

HISTORIA SZKOŁY WE WRZESINIE

Pierwsze wzmianki na temat istnienia szkoły we Wrzesinie pochodzą z drugiej połowy XVI w. Zgodnie z zasadami soboru trydenckiego w każdej parafii powinna istnieć przykościelna szkoła, za którą odpowiedzialny był proboszcz. W dokumentach wizytacyjnych parafii z 1598 r., zapisano, że „szkoła ma naprawiony budynek, który otoczony jest ogrodem warzywnym”. Pewne informacje na temat szkoły odnajdujemy też w protokołach powizytacyjnych z XVII w., w których zanotowano, iż „we Wrzesinie istniał drewniany budynek szkolny z niewielkim ogrodem warzywnym i magazynem krytym strzechą, w którym trzymano drewno na opał. W szkole uczył Mikołaj Płuski pochodzący z Mazowsza”.

Owiele więcej można powiedzieć o szkole ze źródeł końca XVIII wieku. Z przeprowadzonej w 1798 wizytacji generalnej wynika, że we wrzesińskiej szkole parafialnej „istniały dwie klasy: pierwsza, elementarna, nauczająca podstaw czytania, pisania; druga, w której czytano teksty podręczników, uczono na pamięć wybrane fragmenty Pisma Świętego i śpiewano pieśni religijne. Wizytatorzy zanotowali, że nauczycielem był Marcin Froni pochodzący z Różynki w obrębie dobromiejskim, urodzony w 1768 roku, żonaty od 10 lat”.

Nauczyciel dostawał od proboszcza za swoją pracę pięć florenów i 30 groszy rocznie. Sołtysi i czynszownicy dawali mu, co kwartał, 18 groszy i ćwierć kórca żyta, chałupnicy – po trzy grosze od rodziny. Za posługę kościelną od każdego chrztu dostawał on po dwa grosze, za przygotowania dzieci do komunii 15 groszy, natomiast za dzwonienie na mszę 1 grosz tygodniowo. Po zaborze (1772 r.) władze pruskie przystąpiły do energicznego urządzania nowych szkół wiejskich, tzw. szkół ludowych. Zgodnie z zapisami, każda większa wieś miała mieć własną placówkę oświatową. Pozostałe miejscowości, które podlegały danej szkole ludowej mogły być oddalone nie więcej niż 3000 kroków. Ponadto postawiono wymóg, że do jednej szkoły nie mogło uczęszczać więcej niż 60. uczniów. Wypowiedziano się również na temat uposażenia nauczycieli. Ustalono minimalną płacę na poziomie 100 talarów płaconych w gotówce, bądź w naturaliach (jedzenie, opał, etc.).

Wiek XIX to także zmiany w kwestiach języka wykładowego. Najpierw zaczęto ograniczać nauczanie w języku polskim, a w okresie tzw. Kulturkampfu został on całkowicie usunięty z placówek oświatowych. Spotkało się to z licznymi protestami mieszkańców (zwłaszcza z Wrzesiny,

Stękin, Wołowna i Warkał), którzy niejednokrotnie pisali stosowne petycje do władz pruskich, a później niemieckich. Akcje te nie przynosiły jednak spodziewanego rezultatu. Władze niemieckie dopiero po przegranej w pierwszej wojnie światowej zgodziły się na częściowe przywrócenie nauczania języka polskiego w szkołach na Warmii.

Z inicjatywy IV Dzielnicy Związku Polaków w Niemczech oraz utworzonego w listopadzie 1921 roku Polsko-Katolickiego Towarzystwa Szkolnego na Warmię powstał projekt utworzenia 18 szkół polskich na terenie Prus Wschodnich. Najwięcej, bo aż 11 miało powstać na Warmii. Wśród nich znalazła się szkoła we Wrzesinie. Przewidziano, że będzie uczyło się w niej 30 dzieci zamieszkujących w samej Wrzesinie oraz okolicznych miejscowościach. Z danych pochodzących z roku 1920 wynika, że w samej Wrzesinie było 34 dzieci polskich i 20 niemieckich. Ze względów politycznych i ekonomicznych szkoła nie została jednak otwarta. Do 1945 roku we Wrzesinie funkcjonowała natomiast niemiecka, dwuklasowa szkoła elementarna, do której uczęszczali także uczniowie z Trojana i Szelałowa.

Inauguracja pierwszego powojennego roku szkolnego odbyła się 1 września 1946 r. Kierowniczką szkoły podstawowej we Wrzesinie została wówczas Hildegarda Kalinowska. W następnych latach szkoła z 4-klasowej została przeorganizowana na siedmioklasową.

Z dniem 1 września 1990 r. prowadzenie szkół zostało przejęte przez jednostkę samorządu terytorialnego. Rok później zlikwidowano oddziały szkolne w Stękinach i Wołownie, a dzieci z tamtejszych miejscowości trafiły do szkoły we Wrzesinie.

W 1997 r. odbyła się uroczysta inauguracja roku szkolnego, połączona z oddaniem do użytku nowego budynku szkoły we Wrzesinie. W roku szkolnym 1997/1998 naukę w placówce podjęło 99 uczniów i pracowało 12 nauczycieli. Kadre pedagogiczną tworzyli: Maria Demun-Ciesielska – dyrektor, Barbara Banas, Eliza Borowska, Helena Górska, Ewa Kornas, Jarosław Liberadzki, ks. Kazimierz Łacki, Ewa Matejuk, Piotr Matejuk, Maria Myhan, Barbara Sadowska, Regina Subczyńska. Pracownikami administracji były: Grażyna Górska – sekretariat, Maria Chrzczonowska, Krystyna Gurtatowska i Genowefa Falacińska. W wyniku przeprowadzonego konkursu w 1998 r. nowym dyrektorem szkoły podstawowej we Wrzesinie został Jarosław Liberadzki.

Na początku listopada 2001 r. we wrzesińskiej szkole oddano do użytku nową kuchnię i stołówkę. Z dniem 31 sierpnia 2002 r. zlikwidowano szkołę

podstawową w Warkłach. Uczniowie tej placówki trafili do szkoły we Wrzesinie.

W październiku 2005 r. szkoły podstawowe w Jonkowie i Wrzesinie wraz z Gimnazjum w Jonkowie, jako jedyne placówki z powiatu olsztyńskiego, zakwalifikowały się do rocznego, ogólnopolskiego programu Szkoła Marzeń. Był to projekt skierowany do szkół wiejskich, oferujący pomoc uczniom w realizacji planów edukacyjnych i życiowych. Szkoły otrzymały dotacje na prowadzenie działań wspomagających naukę uczniów, wsparcie merytoryczne oraz szereg szkoleń dla nauczycieli. Uroczystym podsumowaniem projektu było zorganizowanie w dniu 10 czerwca 2006 r. festynu rodzinnego.

Na początku 2008 r. Publiczna Szkoła Podstawowa we Wrzesinie podpisała porozumienie o współpracy z Państwową Szkołą w Marszałkoje (Obwód Kaliningradzki). Dwa miesiące później odbyła się pierwsza wizyta we Wrzesinie rosyjskich nauczycieli i uczniów. Rewizyta strony polskiej miała miejsce w dniach 16-18 maja 2008 r., podczas której uczniowie, nauczyciele i dyrektorzy szkół z Gminy Jonkowo uczestniczyli w spotkaniach oraz specjalnie przygotowanym programie zwiedzania Kaliningradu i okolic. Delegacja polska została też zaproszona na spotkanie z Jarosławem Czubińskim, konsulem generalnym RP w Kaliningradzie.

W 2014 r. szkoła we Wrzesinie wzbogaciła się o nowe boisko wielofunkcyjne. Na wyposażeniu obiektu znajdują się następujące pola gier: boisko do piłki ręcznej, boiska do koszykówki, pole gry do tenisa i pole gry do siatkówki. Całość uzupełniają cztery stojaki na kosze do koszykówki wraz z tablicami, komplet słupków i siatka do gry w tenisa ziemnego, dwie bramki do piłki ręcznej (3x2m) oraz zestaw do gry w siatkówkę (słupki, siatka).

OPRACOWAŁ:
Rafał Zasański